Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРАЛ

СССР

ЛАКЪ ПОЧЕХ

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера деиз ● ШИНАРА, 25 ИЮНЬ, 1985 ШУ. ● № 76 (7111). ● Маз 3 кеп.

КПСС XXVII СЪЕЗДА НАКЪАДОЛХАШ

Хіара шера бокха теркам ТІабохийт Сунженски районе XX партсъезда цІерагІча колхозе кхаина хий диллар. Цу дуХьа лаккх хул ялта, а доХкъара дІайийнча культурай а хьувкъам. Масала, соахка хий дуллача кхаинера хіара гектара тіаро 39 центнер муки, 48 центнер хьажІаш чуера уккхаза. Дика хьувлъаю уях шера люцерна а. ДухьаІнча хьекхан хіара гектара тіара 200 центнер совгІа моШ доакъар даллар. Цкъа хьекхачча тІехьаргІа минеральий удобреней а товсаш хий диллар.

СУРТАШ ТІА: хий тохаш бола механизаторашн В. Ковин и Н. Сазонов; хий тохаш бокхма колхозо агрегаташ.

З. ТОЛМАЧЕВ.

ЯЛАТ ЧУЗЦА ДОЛАДАЬД

Шерра доакъаьдь діаХьоь да хіаъ кІІн - марса балхан Гудермеснан районе «Дружба» колхозе. Цу шера лаХ біаь гектара тіара чузца дезаш да уккхаза на бола ялат. Цунах 120 гектар шухг ба. Из ними дийнахь хьекхе ешсарех Іобилар механизаторашца Гучигов Абубакарен Абдуев Ибрахімен, воршаІа дІаь дийнахь кхьаьгІо доаде.

Селхан лаХ комбайнаца арда болабир кухг. Из бохх бен а механизаторашца ешсарехь ялта хьаЛа Гучигов Абдуев ва. План 21 центнер йолаш, хіара гектара тіара 26 центнер гарта шухг бола. Чузца ца гарта шухг лаТт уккхаза кІІн а. Хьаькхаш ардарн къаьст-къаьста долаш чуда лерхі из. Кіа хіара гектара тіара кокъара лаХрІІа-гал хьонхача. Керда хьекхача аЬЬа хова хьаж йоагІаш, са даха атта дар фо. Тайп - тайпарча моттигашца сиха діаБодар бохх. БіаШа уДуВ йоцарна хьокхаш ярбокха цІе агрегат. Цкъа мерГІаш уна да дагІийташ цІена бора пар бохх.

— Ишшта хьокх мангал тха аскша — Зарудиев Александрен Халин Иванен, — рІадаь волиш йоаХ ІалихаІ. — Діа гаьна гуш бола трактор Т-25, тетташ шийна хьалхаша йоькха тонхор а йолаш хьаЛоагІа. Цу тІа болх беш ва Гамилов Николай. Ловсара дахача насарех тонхораш еш ва из. Хохриков Владимир ва грейдерин погрузчиншца тохкаш лафеташтта тІаЬотташ. Пхи агрегат я аргІаш деца моттигашца йол діаккхьаьш. ДуккагІча дІаьгІе да шеидеечу ду бригаде йоькъаьнна люцерна йол лохьаьрен ІаьшкатохаьрГІа балхаш, кІезнагІа из оагалургІолаш.

Шурий - товарни ферма хоа ялах аргІаш деш да Хамхоев Белитн Федоров Георгийн. Царца ва хопаш ду машина лелаеш йолш Долгов Василий а.

Ма кІезнагІа кхаьгІа ма мангал хьокхача болх бен ешна хьекхаш. Хіаьнаьра толхина, из ледаерий говзал ланка тинарг бахьан долаш хІаьнаьлхьо 250 тоннал совгІа бешка дика йол аргІашца яхийтІе кхийнаш совхозо доакъаьрашца ІаьшаІерий.

П. ГАГИЕВ.

ДОАКЪАР КИЙЧДАРА МЕСЯЧНИК

МАНГАЛА ХА

Малгобекски районерча «Кавказ» совхозе хьийбаш ледаду дакъа тоъаргдолаш доккха да. Зовраш жа, хьалкарч, доакъан да уккхаза. КІезнга дац хьийбаш совхозе хьакъеГамхой шоай доаЛахьа а. Хіара шера дуккагІа оШ уккхаза гІена а моша а доаъгаьрчаьн.

— Цудухьа ис къаьстта мехотрад віашагІъеллай оаха доакъараш Іалашдаре, — йоаХ совхозе директора Султыгов Махьмада, — хозрасчетах болх бергболаш Керттерчах даьлье боахаме доакъарашкийчдеГІа цох тІийна де хІаъа, хьаьча мехотрадаша кІезнагІдухха новкъостаЛ мара да деш.

Кхотаенна а дикка опыт Іоаьь а я Темченко Миллала кулгаладу доакъарашкийчдеГІа отрада коллектив. Діадаьхьа шера доакъараш Іалашдаш ціанаш 32 процент тІехьгхочаьчашкарх материальнаьн а морально а белгалъьнкхай из. Аванасх хіара бетта 140—160 сом долаш хьийбаьчуя совгІа, шера итогех Хіранена кхы 2 зоар сом совгІа делар.

— Уйх шера тха отрадо леладу кхаш дикка шерденнад, — душ М. Темченко. — Зоар совгІа гектара тІа кхеш оаха люцерна, хьажІаш, всарцет, кхыйола доакъарийн лаьрхІа культурашца. Ка бесаш ялаташ а ла доакъаьрийна лаьрхІа діадийна.

Совхоза керттерча агрономаца Марзиев Іалитанна тха дахар садовча хана манда хьекка моша доакъар доаттаделга а. Керттера да Іай хьийбаш кхабара оша ТаІІп - тайпарча доакъаьрий хсоачам віаштІехьбаккхар.

Са хьича дин, бабдеразьца сацац совхозе доакъаьрашца Іалашдаре тІехьара къоьсаш. Цкъаьбараш мангал хьокхаш, йол віашатохаш, цареч аргІаш деш ба. ЦоллагІбараш доакъаьрийна діайийнча хьажІаьта, кхыча культуреннА, культиватор доакъаьш, молхаш тохаш, йиш йолча хий тохаш ба.

Тайп - тайпарча говзалаш карарехьаь, моллагІа болх хьабе йиш йолаш ва отрадера хіара механизатор.

— Хіараше балха тІехьожам доаттабе-ца безаш, дукха аттача башийб са болх Іаьа, — йоаХ М. Темченко.

— ЛерттІа болх діабеьхьара ешар лаха а віаштІехьдаккха а хьуо, полностьа аргІашца деккар діадоийтача воаьь.

Хьалха латтача опытах пайда а эцаш ледаду мехотрадо уях шера гІена доакъараш ІалашдеГІа. Цар лаьрхІа деиттаьхьа хургІеЬаш аргІаш делга кокьедоаладе. Маях хьежача деношка лерттІа йоькъаьшича аьлах хьаЛа а санна аргІаш ду, боачан хиннА хьаЛа йолча хана вентиляци хургІеЬаш ду аьла аргІаш. Цо таро ду кІезнг-дукха йолчан хіаьрех балаш кигаьгІа ца дІаьйіта а, кийнДеш йоа доакъар дикагІа хилийта а

ТАРОНЕХ БИЗЗА ПАЙДА ЭЦА

Парте Назрановскиэ райпома пленумера

Таҳан вай берриге мохк сиина КПСС сьезда бала ва боагІаре нанъаьхьара кайо еш ва. Назрановскиэ районе къаьхьагмхой а. Из шоаш деш керттера уйла производстве эффективность лаккъара, йоаг йоаг ремеранаш хьаьчаьхарах царех пайда эцарах, хІара предприяти, боахам дехІаздра интенсивни лаьтІа бинхара тІаперре Вовгіага кхетаден ба уж. Цу хьаьхьеха нарарчь - шера цьаьдола хІамаш карагІаьнад мидуте бохьлоцта, кхин хьийбаш лелдерзеш-та.

Пхе бета паччаьхьлхенте промышленнин продукци йоХара план 102 процент кечаьтьаьй, къаьхьагаш оварле лаккъара задеш тІех-мхоачьхьай. Районе хаьш лелдерзеш дьа шеца лаьтьаьй ваг, коартолаш, сох, сьаьцаьрарш дохкера пятилетка задаеех, фермий болхий хІаьхле дІаденна баьчаб пхе шера ворхІа ворхІа шуреи. Кхачан программа тІаийачуьл тІехьаІа юртбоахана производстве бІаьрах цечаьх ахьаьсо лаьхьеш, ер дьаьхьо ду де эшаденнад.

Бакъда, ІІа-тІа лаьхьлуо долча эцарго ДІадезаранна ЦОК кхочамбаь іе йиш боьшлера хьаьеІт. Из белгалдоаккар ДІадахача поатта дІайаьхьа «КПСС ЦК апрельский (1985 ш.) Пленумна кхин парте XXVII сьезда ала ма іоагІаре нанъаьхьара районан партийни организацеин хьалхашца латтачаь декхарехь» дуцаш хиннича пленумеш доклад яьча парте райкома хьалхарча секретара А. А. Мякнева а цца кьамьалла дьачар я.

Договорийн денкарашца кхочаьшше мегаден районе. Ер цу ДІадоладенначуьл тІехьаІа мексеначе пленоман эцаьнн кхочаьш ца йиш йисай ГІ. Ахриева пІеранІа «Электроинструмент», мирпиннин ю, Сурхохийсен укупорочи изделеш арахеца заводаш, тІекотажни фабрика. Пхо бетта товарни продукци арахецара а кьаьстаьмга оварле лаьхьара а планаш кхочаьнъаьлш нирпиннаш сна вевоа, 1984 шерачуьл уьш шера кІеанігаІа арахІйсад хьаьчьа чІоагІа хоатташ доаг тІекотажни трикотажни фабрика, товарни продукци — хьаьр доаккхачеи укупорочи изделеш арахецаш заводаш. Бехьаьнаш милагІаьн да?

Керттерлер фуд аьлча, из да нуьгаІкоштаа, партийна организацеин ГІулаьнх йухьсецаш сенга кхочаьрдеш хьалхе гуш, этта хьал тодара ун сиха оргаІгІобаьлаш, производство лаьхьа тІа йиккаре лерттІа йоакко еш ца ДІкнилла. Ер дерриге хьалхарчь кхьаьоІа кулгалгІой кулгалгІо кхьаьчьа методех аттА ньаста моташ боаьцнера, цар паччаьхьлхенни планоиив дисциплина лоха йоаІе.

КПСС ЦК апрельский (1985 ш.) Пленумв белгалдаьккхад, продукце дикка лаьхьа хиллитІара дешь ньаьчьа сий доарадера ешна йоакко е оза, аьлна. Цу дешьаьр дукха ГІалаташ, дикка дисциплина да тІекотажни фабрике, кирпичаьш ешь дешьаьр. Цу дукхах ДІкаьг йоаІаш хьалхо объеннаш ГІишлоІотьаьча организацеиннца. Кхочаьш да соаІкара ну чаккдоаьлаш коарстеш кулгаш гІалаьх хьаьйна районин больница ГІишлоІотьаьрш бераг ДІкаьнна ца балдарца хІаьнз а тІехьа боьх беш йоаьцаьнна белгалдаьккхьаьчьа.

Фабрике ассортиментеш шерташ, нахьа дукхагІа хоатташ доаг продукци арахецаш цхьаьдола гІулаьхьан чаккдоаьлаш ца дьаьа а ших дикка лаьхьа бран ешь йохьхийр. Иштта цига кийчьаьх 4.2 аьзар изделе торговаь организацеин тІехьа ва 1,1 аьзарех бераг ешна. Районе предприяттеа доккха ве ду кадрашца дукха хуьцалучь кхиаре.

Партийни, паччаьхьлхенен, къаьхьагаш дисциплина тІехьа-ечарна дуьхьле лоттайбу къовсаш цхьаьдола дьаьхьа мелбаьб уьш тІехььаьрш ка-ва, аьлар районе прокурора У. Галаева.

Цу теркам ГІаззар алкоголиканнен ТІехьдаьккха корта бохабу маларашца мелдеш. Уьш тІехььаьрш шерашца белтгала болх баьб хьайбаьш кхаьш лелдерзеш болха хьаьлаш тоадеш. Бакъда, маьсаьнаьхьа боаІа ваІІа нібан хьаьа ниьах. Цхьаьцаьнахь хьалха латтаьрашца карагІаьнаьр, пайдаьне оцьаьт шерра дІайоаттаьна. Іаьнцаьл, тоІтара ешнаш хан-ханнаьхь кердаккхьаьр. Иолаш я из кхьметтеа шоай центральни хьадьбаІна, ерттІа ешнаьне ца кхоаеп боха совхозаш.

Районо карарча шера заланеш кхочаьнъаьра, сьеада кнжьаьрарш доккхий дешкарш тІаийІаьн. ХІаьн керттерлер болх тоабар дуьхьа ВІичуьле йийцача тароиех бІиззаІІа пайда эцара нах парцарІбоаьхьІра, парца цІаьхьа ньаьІ ца болитІаш дІйІа организаторгоІо массово-политически болх бета.

Пленума балха юкъе дезьа лоацаш а кІаьнаьл деш а хилар парте обкома пропагандешна ньаьхьа кІаьнаьл ца йиллеш техникан нанъаьгІадІаьчачь тІаперТа пайда а эцаш, инженаьхьа-техникаьхьа процесс сиьхьаьр, е ешнта аьІча, хьалха боахам дерриге доаккхий кердана техникаца іалаьнцар. Районе производственнин предприятеш ер шера ешнаьрчь 40 процент 15 шерал совгІа болх баьб оборудованн я, тишьеннь машиннш, приборашца, нолелеш ДІа я боахам, кердарехІ ешнаьрчь. Іаьнцаьл, ер ДІкаьнна ца дерхІаьчоь дуьнцан «Электроинструмент» заводе партийнен секретара Б. Торпева белгалдаьккхар 1985 — 1966 шерашца лаьхьа оварле йолаьтехнологическе оборудованн оттаьр дьаьстІа хІар. Кхаьрчь шу чаккдалелехьа заводо сурта эрахеца продукци нерфдаьккхьарйІаьн я.

Комплексин механизацин автоматизацин нуьр болхаш мелла чакдоаьх. Масала, тІекотажни фабрике иходаІІа даьхьа балхаш култ-кара ду. Нагаьлла сиина цар 100 сар къаьстачь. ЗаводеІІо сезерлера комплексин механизацин ешна ВІаштІехьдоаккхаре царех ахаш кхычьахьа хьожаде йиш хуьнаьр.

Пайда ешнна йолаьлла йоккий ресурсаш я Кхачан программа кхочаьчьеча я. Хьожарца вай районе кхаина ксеча культурай хьуьнсам ешна ба. Лаьтта лелдаьрш культура лаьхьа болчо чудахьа беркат а цецдоккхаш ю. Сурхохийсен укупорочи изделеш арахеца заводаш, тІекотажни фабрика. Пхо бетта товарни продукци арахецара а кьаьстаьмга оварле лаьхьара а планаш кхочаьнъаьлш нирпиннаш сна вевоа, 1984 шерачуьл уьш шера кІеанігаІа арахІйсад хьаьчьа чІоагІа хоатташ доаг тІекотажни трикотажни фабрика, товарни продукци — хьаьр доаккхачеи укупорочи изделеш арахецаш заводаш. Бехьаьнаш милагІаьн да?

Керттерлер фуд аьлча, из да нуьгаІкоштаа, партийна организацеин ГІулаьнх йухьсецаш сенга кхочаьрдеш хьалхе гуш, этта хьал тодара ун сиха оргаІгІобаьлаш, производство лаьхьа тІа йиккаре лерттІа йоакко еш ца ДІкнилла. Ер дерриге хьалхарчь кхьаьоІа кулгалгІой кулгалгІо кхьаьчьа методех аттА ньаста моташ боаьцнера, цар паччаьхьлхенни планоиив дисциплина лоха йоаІе.

КПСС ЦК апрельский (1985 ш.) Пленумв белгалдаьккхад, продукце дикка лаьхьа хиллитІара дешь ньаьчьа сий доарадера ешна йоакко е оза, аьлна. Цу дешьаьр дукха ГІалаташ, дикка дисциплина да тІекотажни фабрике, кирпичаьш ешь дешьаьр. Цу дукхах ДІкаьг йоаІаш хьалхо объеннаш ГІишлоІотьаьча организацеиннца. Кхочаьш да соаІкара ну чаккдоаьлаш коарстеш кулгаш гІалаьх хьаьйна районин больница ГІишлоІотьаьрш бераг ДІкаьнна ца балдарца хІаьнз а тІехьа боьх беш йоаьцаьнна белгалдаьккхьаьчьа.

Фабрике ассортиментеш шерташ, нахьа дукхагІа хоатташ доаг продукци арахецаш цхьаьдола гІулаьхьан чаккдоаьлаш ца дьаьа а ших дикка лаьхьа бран ешь йохьхийр. Иштта цига кийчьаьх 4.2 аьзар изделе торговаь организацеин тІехьа ва 1,1 аьзарех бераг ешна. Районе предприяттеа доккха ве ду кадрашца дукха хуьцалучь кхиаре.

Партийни, паччаьхьлхенен, къаьхьагаш дисциплина тІехьа-ечарна дуьхьле лоттайбу къовсаш цхьаьдола дьаьхьа мелбаьб уьх тІехььаьрш ка-ва, аьлар районе прокурора У. Галаева.

Цу теркам ГІаззар алкоголиканнен ТІехьдаьккха корта бохабу маларашца мелдеш. Уьш тІехььаьрш шерашца белтгала болх баьб хьайбаьш кхаьш лелдерзеш болха хьаьлаш тоадеш. Бакъда, маьсаьнаьхьа боаІа ваІІа нібан хьаьа ниьах. Цхьаьцаьнахь хьалха латтаьрашца карагІаьнаьр, пайдаьне оцьаьт шерра дІайоаттаьна. Іаьнцаьл, тоІтара ешнаш хан-ханнаьхь кердаккхьаьр. Иолаш я из кхьметтеа шоай центральни хьадьбаІна, ерттІа ешнаьне ца кхоаеп боха совхозаш.

Районо карарча шера заланеш кхочаьнъаьра, сьеада кнжьаьрарш доккхий дешкарш тІаийІаьн. ХІаьн керттерлер болх тоабар дуьхьа ВІичуьле йийцача тароиех бІиззаІІа пайда эцара нах парцарІбоаьхьІра, парца цІаьхьа ньаьІ ца болитІаш дІйІа организаторгоІо массово-политически болх бета.

Пленума балха юкъе дезьа лоацаш а кІаьнаьл деш а хилар парте обкома пропагандешна ньаьхьа кІаьнаьл ца йиллеш техникан нанъаьгІадІаьчачь тІаперТа пайда а эцаш, инженаьхьа-техникаьхьа процесс сиьхьаьр, е ешнта аьІча, хьалха боахам дерриге доаккхий кердана техникаца іалаьнцар. Районе производственнин предприяттеа

ДИКАЧА НАХАХ

Халачох ца кхераш

Е дегІа а, е ийа а ший новкъостал тІех ХІама аолаш ваш Баркинхоев Хьусен, Юртара дуккагІбаріаш санна зІанна сан ва ца.

— ХІЪта болх беча тха Хьусенга ткоачаргволаш цІаьнна а саг ваш, — раьна хІдар кхаІба ца хьоаш душ Малгобекхин районерча «Алханчуртский» совхозе иертерча агронома Добриев Руслана. — Молларгіа іа дІа ХІама болх чІоагІга раьза волаш, тІехІнеш тешаьаьш чаьхбоаьнна до. Из санна болх та нахах хаІиъо дІа: «Дерриг говзанна за из, цу вулгаш доиш да».

Иштта оаш ювг Нердача Редаиге бахача дуннанга за а, цеш боллаш тІа а тоХ: «Мича ІомаІаьдг цо из дерригга», — аьле.

Хьусен ваьв дІаХа ваьш болча ваьна-турмиьа Баркинсоева Хьаьвгі деаьле. Шоаьа ваьча чий вешийца Хьусенга цІаьнн деаьле ІІеаьгІга бар уш.

Хьаьй кьонгеа боккхагІбаріаш кхаІна боаллаьцьа тІишлоьхой а хиина дІабиъ, Хьусенах а хаменашка хилаа. ТІекъа Хьусенга ТІехІнеш хиланаьр, ЦІенош доттен тхов тІабхийтіеш моге а. Юртарча юнІерча школе дешна волча ваьна ваьна деаьа а тешиканна тІаьхуьш вар из. Нистеньхар трактористий нурсаш. Автомашинаш лекча а Іомаьвеаьр. Дийца воаьлаьцьа ТІишийеш Сунженскен районе курсаш чаьх а йьхо, шоферга балха вахар. 1977 шера гурвалца совхозе из болх беш хилар.

ХІанц уьхо автомобиль ю дІахецаргіаш, — чІоагІга тешаш сагар новкъостаца Хьусенах.

Эскарс ІІгдаьх ца вахача а мовкьаш кхуьхь машина лелаеш вар Хьусен. Дийца а лелаьгІа, дийца эскарчоьчу декъаваш ткоачаьнш. Цунна тешаш ду, баркал оелаш номаиоаьнна чаьнага ахийтача письмоаш а, нтт дийцьа хьа пІІаьа отпуск йІаро а, дуниъчаьа совгІатІиа а.

ХІаьта а, Эскарера ІІаьвгІа, ТІера погоиаш а дІаьхаьлеьхьа, совхозе трактор еза вахар ІІаьнга саг. Директора вегара машина дуттра ахьаьхьа, дуьхьа болх баь беш кхьаьнгу хьаийІар ца. ІІІ хьагоа а йІар. Шин шера болх бар совхозе комсаш лелаеча. Дуьхьала ХІаьнгер ше «ДТ-75» гусеничий трактор тІахаьанга а. Иштта ший белха мутІаьха волча, дика кхьаьгаш волча кьонача механизатор совгІат до хьаьрІаш. ІІІ совхоз боьаьнга нуьлаьхьиш — цунна елар керда хьаьена ціена «МТЗ-80» трактор. Из ІІаьлуш совхозе директора Чумаков Мазьмада аьлар.

— ХІанц механизаторашна подрядаш эвено лелиеш дуттра ка хьо. Хьох тешаш, хьога ІІаьлуш ВЕРТОЛЕТ-2» сортах болча гибридаш хьажийІаш кхеш хуттра хьа эвено. Молларгіа ТІекъа ХІама йІаш йолаш ІІаьлуьхь дац из, іе ІІайца а ехьо хуттра ма дий. ХьажийІаш лелиеш кхаш а кІезига дац, — 250 гектар.

Хоиш ма хилдаьра, аттІа ІІаьлуьхь дац фуда йолаш гибридаш хьажийІаш кхеелга, цаьнах хІара гектара ТІара ІІаьнна елар фуьлгьыьчкина хьажийІай 14 центнер шера йолаш, кІезига кеге а. Бакъда, из хьажийІаш чуийца ІІаьнна йолча хьажийІаш хІара гектара ТІара 50 центнер йоаьккхаьрІ пайдаеріга да боаьлаьна. Иштта ший дуьлаш даш. Уьхьа дерригга а механизаторех, цар къаьхьегаш, технологически карта ІІа беллаьдьаьх боллаш ваьнаьлеш дийнен чаькдаьрхьаьр тайІна да.

Ший новкъостацаАхриев Мурадиъ дага а ваььна, хІара гектара ТІара 14 центнер йолаш фуда йола гибридин хьажийІаш кхее ларьхьа ХІаьр Баркинхоев Хьусенга ухьнера. Из дехкар шоаьш ткоачаьнгІиъарех бІубенна а да ца.

Дуккхача хана деиз болх беш, говзаьл лакхе йолаш ше ваьна, ханна шоаьа ІІаьвгІа волча ший нуьлаьлхочун сий деиз, цо ларьхьар хьаьлоаьшш, цох тешаш ваАхриев Мурад, Юкьъарча ІІаьлаьца из ваьнна а довл.

Шаьнхе а цхьана шоаьш болх бе бесача кхиина ткоачаьнгІиъарех механизатораш. Лаьтта во дацар, хьуьжьам лургболаш дар, Сетам боабеш дар нох 60 гектар гурвалца хьаьша диса хилаьрн, нертІа довл ца дер бахьан долаш дуьхьа оесар хилаьрн. Иштта хьоасгаьнгІ цар ХІама хьаьрча арганна шоай чаьхкъа деаьа бахьаьн.

Біаьстн ІІоаьлаьшьа аьлар зебь да ший диса кхаьн. Оаьхьа ніІІ хІара гектара ТІа 200 килограмм аммиачна селитрен кІаьзл суперфосфатн йолаш минеральин удобренеш тайІар. Иштта хьаьнгІ гурвалца ньа кхаьн а. ІІІоаьхьенна боьхьаьла ваьлаьца дерригача кхаьта маьнаьш дахьар. «ВП-8» агрегатаца ТІера найІдер.

Болх бе бесача йолча хІара сахьаьташ пайда эшаьн, оесарс кхьаьгІар механизаторашна. Цудуьхьа массарел хьаьлха ший кхаьн кхаьлаьца ІІаьнга тІахаьанга а. Иштта ший белха мутІаьха волаш, дика кхаьгаьш волча кхаьнача механизатор совгІат до хьаьрІаш. ІІІ совхоз боьаьнга нуьлаьхьиш — цунна елар керда хьаьена ціена «МТЗ-80» трактор. Из ІІаьлуш совхозе директора Чумаков Мазьмада аьлар.

— ХІанц механизаторашна подрядаш эвено лелиеш дуттра ка хьо. Хьох тешаш, хьога ІІаьлуш ВЕРТОЛЕТ-2» сортах болча гибридаш хьажийІаш кхеш хуттра хьа эвено. Молларгіа ТІекъа ХІама йІаш йолаш ІІаьлуьхь дац из, іе ІІайца а ехьо хуттра ма дий. ХьажийІаш лелиеш кхаш а кІезига дац, — 250 гектар.

Хоиш ма хилдаьра, аттІа ІІаьлуьхь дац фуда йола гибридаш хьажийІаш кхеелга, цаьнах хІара гектара ТІара ІІаьнна елар фуьлгьыьчкина хьажийІай 14 центнер шера йолаш, кІезига кеге а. Бакъда, из хьажийІаш чуийца ІІаьнна йолча хьажийІаш хІара гектара ТІара 50 центнер йоаьккхаьрІ пайдаеріга да боаьлаьна. Иштта ший дуьлаш даш. Уьхьа дерригга а механизаторех, цар къаьхьегаш, технологически карта ІІа беллаьдьаьх боллаш ваьнаьлеш дийнен чаькдаьрхьаьр тайІна да.

Ший новкъостацаАхриев Мурадиъ дага а ваььна, хІара гектара ТІара 14 центнер йолаш фуда йола гибридин хьажийІаш кхее ларьхьа ХІаьр Баркинхоев Хьусенга ухьнера. Из дехкар шоаьш ткоачаьнгІиъарех бІубенна а да ца.

Дуккхача хана деиз болх беш, говзаьл лакхе йолаш ше ваьна, ханна шоаьа ІІаьвгІа волча ший нуьлаьлхочун сий деиз, цо ларьхьар хьаьлоаьшш, цох тешаш ваАхриев Мурад. Юкьъарча ІІаьлаьца из ваьнна а довл.

Шаьнхе а цхьана шоаьш болх бе бесача кхиина ткоачаьнгІиъарех механизатораш. Лаьтта во дацар, хьуьжьам лургболаш дар, Сетам боабеш дар нох 60 гектар гурвалца хьаьша диса хилаьрн, нертІа довл ца дер бахьан долаш дуьхьа оесар хилаьрн. Иштта ткоачаьнгІ цар ХІама

КЪОНА ГОВЗАНЧАШ ІОМАБУ

Грозно болх беш я дизпера лаьрхІа йоІа берий хуо-доиостасиин диноЛа. Уклаза деиІаш да сутташ ваХка, топлиЛарх, лаХчах, ашиеХ, ихьйолчу материалех хІамаш е хонгі говзал йоІи ЛТ шерагІара даьлна дийтта шерагІа кхаччалца ха йоІаш доІа беРаш. Школе шаьрЛю, тоХи цар говзал. Уклаза болх бен ба лиКла говзал йоІа педагогаш-художниКаш. Царех ва ваьлйайлача хІна деиІ-ку школа директор воІаш кьаьлеташ воІа художник-пейзажист — СССР художникийн Союза чІин Г. Зенсиов, хьаьхарХ — СССР художникийн Союза чІежаш В. Григорьев, Г. Яковлов.

ХІаш тІехьа пхеЛагІа йу да ян школа вай городе хьаьйайла. Цу кокъа дукхача беРаш дийшад уклаза. Церех цІьаьарех республике а меХка а боІаш боІа художникаш, скульптораш дийшад. Тайп-тайпарча театра фойенка, тиий ангиЛаца, школаш, детсадаш, кьаьйолчу КотІаЛ 40 ЛТ дизара ваьлйаьгІаш. «Сийг» ХІаЛа питаьр районе ваьл йоІча школаш ВІаьнтІехьадал тІеЛа ветеринарцаца ВІаьнагІехтаьрг, гуьлЛй дар деиЛеча гІулаЛехь дукцан йоІа материалаш. Цун тІехьагІа цу ерриГача материалех «ТІема сийг» ХІа ЛаьЛЛам кийдийр. Котаьон ЛТ деиЛеча хІна гІулЛа доаХкъоШтаца дакъа ЛаьЛар ваьрнийгІ ЛаьЛе, «ТемаХочоа» — котаЛочоа отдаьЛча «ПаьнтІаьк ЛохІе ДийлЛьар «ДагаЛоаЛаМа ХаХта».

Дика ВІаьнтІехьадаьлнад пионерий ЦІагІа тИмуроевн командаЛ ГІулЛехь а, хІаьта тИмуроВаш ХІара кружокаш ба. ЛаР ковкъостал ду хьаьна саР воаЛаш бисача боаХкийчА пХа, тІехьа а ЛъаьхьегаМа а ЛоаЛаЛаш ЛаьЛ-ЛаьЛ ЛоаЛаш, бешА оаЛар ЛеН, кхьЛоЛа гІулЛаьнаш чаьхЛоаХкаш, молЛаш, кхийЛаш ХІаМ ЛоаЛаш, ВІаьнагІехьа ух, цаноГаш волчоХ ЛорШ беХ.

ХІара кружокА кулгалХочо кийчу пионер-инструктор, ХІаьта цу гІулЛаьхо новкъостал ду школе йоІаш боІа болх ЛаьЛаЛа, ЛЕ а мегодИстаШта - ХьаьхаМаШта аьттУ боІаш хІаьна да.

Дика къаьхг «ПЕ ГЕОЛОГА» ЛаьЛа КИДа. Цуна кулгалдІ я МальсагоЛа ХьаьЛа, ЦАР ДИКА БОЛХ БОЛЛА КУЧЕДОАХКЪ Котаьон 40 ЛТ дизара хетаЛЛ апрель бетта чаьхЛьаьЛчаьнА ЛоаЛаЛ ЛоаЛаЛ ЛЕ республИканскИ ЛаьЛЛна Назранонца ЛоаЛаЛ ЛЕ ЛоаЛаЛ ЛЕ ЛоаЛаЛ ЛЕ